

SFJ00319240220001 DS/HVB NORRØNA Foto: John Bage via John Gramstad.

1924 DS/Hvb NORRØNA (II)(SFJ003192402)

Type:	Dampskip, hvalfanger steam ship, whale catcher.	Off.no:	5341588
Flagg (flag):	NOR	Havn(port):	Sandefjord
Byggeår (year built):	1924/10	Bnr (Sno):	56
Bygger (yard):	Kaldnæs mek. Verksted, Tønsberg.		
Eier (owner):	Hvalfanger-A/S Vestfold, Sandefjord.		
Disponent (manager):	Johan Rasmussen & Co., Sandefjord.		
Klasse (Class):	DnV +1A1 Hvalfanger		
Tonnasje (Tonnage):	216 brt, 97 nrt		

Dimensjoner (size): L: 109,5'-B: 21,6'-D: 13,2'.

Fangstutstyr.

(catching equipm.):

Navigasjonsutstyr:

Manøversystemer

(syst. for manouvering)

Dekksmaskineri

(deck machinery):

Kommunikasjon

(comm.):

Kallesignal (Call sign.): LDQW

Fremdrift

(propulsion):

1 stempel dampmaskin (steam reciprocating), trippel ekspansjon (triple exp.). 3-sylinder, syl. diam.: 13,5"-22,0"-37,5", slag/stroke: 24". 750 IHK (130 NHK). Bygget ved Kaldnæs mek. Verksted, Tønsberg.

Fart/forbr.

(speed/cons.):

Hjelpemaskineri (aux):

Tot. el. kraft (el.

power):

Kjele(r) (boiler):

1 kullfyrtdampkjel (ildrør/fire tube boiler) med dim.: 14,0' x 11,0' og 3 fyganger. Heteflate: 2.117 ft². Damptrykk: 200 psi. Bygget ved Kaldnæs mek. Verksted, Tønsberg.

Bemanning (crew):

pers,

Historikk:

1923 1923/24: Ulovlig jernstreik

Med grunnlag i en indekssklusul kunngjorde Mekaniske

Verksteders Landsforening i slutten av oktober 1923 fem prosent

lønnsnedslag. Jernarbeiderne i Kristiania og andre byer svarte

kontant med ulovlige streiker. For første gang ble det faglige

lederskapet i Landsorganisasjonen plassert på sidelinja i

forbindelse med en større konflikt. Jernarbeiderstreiken holdt

fram som ulovlig streik i fem måneder, fram til utgangen av mars

1924. Da løp tariffavtalen ut og konflikten ble lovlig, men fortsatt tok det to måneder før man fikk avsluttet konflikten.

Jernarbeiderne måtte finne seg i noen uker med fem prosents lønnsnedslag, men oppnådde 10 prosent lønnsøkning fra 14. juli 1924.

Medregnet andre streiker og lockout som fulgte i kjølvannet av jernarbeiderstreiken, var over 63 000 arbeidere i konflikt i 1924, og vel 5,1 millioner arbeidsdager gikk tapt.

1924 Bygget som hvalfanger **NORRØNA** (II) ved Kaldnæs mek. Verksted, Tønsberg for Hvalfanger-A/S Vestfold (Johan Rasmussen & Co.), Sandefjord. Sjø satt 29/09, levert 23/10. Byggekostnad var NOK 532.634. Spesialbygget for fangst ved selskapets landstasjon Strømnes, Syd Georgia.

En ulovlig jernstreik ble utløst høsten 1923, denne var landsomfattende og rammet også Kaldnæs mek. Verksted. Streiken varte i syv måneder. Resultatet var at båtene ble overlevert fire måneder forsinket og fikk derved en amputert førstesesong.

NORRØNA ankom Strømnes 04/12. Fanget for Strømnes ut sesongen. Kort sesong til tross ble hun med Sverre Skedsmo som skytter stasjonens beste båt med 238 hval. Lå i opplag på landstasjonen mellom fangstsesongene og hadde sin siste sesong i fangst fra Strømnes sesongen 1927/28

1928 I opplag i Sandefjord for salg.

1929 Solgt til Falkland Whaling Co. Ltd (Hans Borge, Tønsberg), St. Helier, Jersey, England. Omdøpt til **FALCONER 1**. Kort tid etterpå omdøpt til **POLAR 1**.

Fanget pelagisk antarktisk for Fl/k **POLAR CHIEF** i sesongene 1929/30 – 1936/37.

I fangst med 6 fangstbåter og Fadum & Wang, Tønsberg som norske representanter sesongen 1936/37.

1937 Flåtens resultat med 6 fangstbåter i sesongen 1936/37 ble 41.920 fat. Kjelen konvertert til oljefyring.

Sesongen 1937/38 var kokeriet transportskip for **SVEND FOYN**.

1938 Utleid til tyske Fl/k **UNITAS**-ekspedisjonen for sesongen 1938/39

1939 I opplag i Tønsberg.

1940 Tatt på opplagsplassen av tyske okkupanter i april og

utstyrt som vaktskip. Omdøpt av Kriegsmarine til **HAGEN (NT 08)**, senere med hhv. **ND 08** og **V 6401** som kjennemerker. Tilhørte 64. Vorpostenflottille, Hysnes ved krigens slutt i 1945. **1945** Overtatt av allierte styrker ved frigjøringen den 08/05. Tatt i bruk som alliert minesveiper. **1947** Solgt til Sevrin Vikanes, Stord/Haugesund. Omdøpt til **STORDING**. Ombygget til fiske- og lastefartøy med et lasterom. Utstyrt med to luker betjent av en lastebom (2,5T), og vinsj. Dampmaskineriet erstattet med en dieselmotor: Wichmann, 2-takt/enkeltv., 4-sylinder, syl. dim.: 280 x 320 mm, 260 BHK v/375 o. min. Bygget ved M. Haldorsen & Sønner, Rubbestadneset. Fartøyet fikk en marsjfart på 9,5 knop. Nytt kallesignal: LLTB. Ny tonnasje: 221 brt, 119 nrt. **1968** Ny maskin, Wichmann: 2-takt/enkeltv., 5-sylinder, syl. dim: 280 x 420 mm. 500 BHK ved 350 o. min. Bygget i 1959 ved M. Haldorsen & Sønner, Rubbestadneset. **1974** Solgt til Elias Haakonsen, Åkrehamn/Haugesund. Omdøpt til **DRAGSUND**. **1979** Sank ved kai på Karmøy. **1980** Hevet og reparert. **1986** Fremdeles i drift ved Elias Haakonsen, Åkrehamn.

History in English:

1923 *1923/24: Illegal iron strike*

Based on an index clause the Mekaniske Verksteders Landsforening late October 1923 proclaim a 5 per cent wage reduction. Iron workers in Kristiania (Oslo) and other areas responded immediately with an illegal strike. For the first time the skilled leadership in Landsorganisasjonen (LO) was set aside in a conflict. The illegal Iron worker strike was kept going in five months, until the end of March 1924. At this time the wage agreement period ended, and the conflict became legal. The strike went on another two months before the conflict ended. The iron workers had to except some weeks of five per cent reduction, but ended up with a rise of ten per cent increase from the 14th of July 1924.

Including other strikes and lockouts that followed in the wake of the iron worker strike, totally 63 000 workers was in conflict in 1924, and about 5,1 million work days was lost.

1924 Built as whale catcher **NORRØNA** by Kaldnæs mek.

Verksted, Tønsberg for Hvalfanger-A/S Vestfold (Johan

Rasmussen & Co.), Sandefjord. Launched on 29/09, completed on

23/10. Building costs NOK 532.634.

Specially designed for catching from the Stromness Harbour, South Georgia.

A illegal strike by the iron workers in late 1923, started a

shortage in building materials all over the country, as well as

Kaldnæs mek. Verksted. The strike lasted for about seven months

and **NORRØNA** had her whaling season cut by about a month as

she arrived Stromness on 04/12. She caught for the Stromness

station throughout the season. Despite a short season she

became, with Mr. Sverre Skedsmo at the gun, the best boat at

the station with a catch of 238 whales. She was in layup mode

between the seasons, and had her last whaling season at

Stromness the season of 1927/28.

1928 Laid up in Sandefjord, Norway for sale.

1929 Sold to Falkland Whaling Co. Ltd (Hans Borge, Tønsberg),

St. Helier. Jersey, England. Renamed **FALCONER 1**. Shortly after

renamed **POLAR 1**.

Catched for the floating factory FL/F **POLAR CHIEF** the season of

1929/30 and until end of 1937/38.

1937 The boiler was converted to oil firing

1938 Hired by the German **UNITAS**-expedition for the season of

1938/39.

1939 Laid up in Tønsberg, Norway.

1940 Taken over by the German occupants in April and used as

patrol boat. Renamed **HAGEN (NT 80)**, later with new identity

sign as **ND 08** and **V 6401**. Active at 64. Vorpostenflottille,

Hysnes at the end of war.

1945 Taken back by allied forces in May 1945. Used as a

minesweeper.

1947 Sold to Sevrin Vikanes, Stord/Haugesund and converted to

fishing/cargo vessel. Renamed **STORDING**.

Steam machinery replaced by a diesel engine, Wichmann. 2-

stroke/single acting, 4-cylinder, cyl. dim.: 280 x 320 mm. 260

BHP at 375 rpm. Built by M. Haldorsen & Sønner,

Rubbestadneset. Built with 1 cargohold with two hatches served

by one derrick (2,5T) and winch. The vessel obtained a service speed of 9,5 knots. Call sign was LLTB. New tonnage: 221 grt, 119 nrt.

1968 New main engine fitted. Wichmann. 2-stroke/single acting, 5-cylinder, cyl.dim: 280 x 420 mm. 500 BHP at 350 rpm. Built in 1959 by M. Haldorsen & Sønner, Rubbestadneset.

1974 Sold to Elias Haakonsen, Åkrehamn/Haugesund. Renamed **DRAGSUND**.

1979 Sank alongside the quay at Karmøy.

1980 Re-floated and repaired

1986 Still in service with Elias Haakonsen, Åkrehamn as owner.

Kilde: DnV reg.1935/1953/1961/1986, "Landstasjonen Strømnes 1906-1931", av Odd Galteland (2009), www.frifagbevegelse.no.

Samlet og bearbeidet av Ulf W. Gustavsen og R. Iversen

Sist oppdatert: 19/03-2018 (RI)